

คำวินิจฉัยของ พลโท จุล อติเรก ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๑/๒๕๕๓

วันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. มีข้อความที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ประธานวุฒิสภาเสนอคำร้อง โดยส่งความเห็นของสมาชิกวุฒิสภา จำนวน ๖๕ คน ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. ที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว มีข้อความส่วนที่เป็นสาระสำคัญขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง ได้ความว่าคณะรัฐมนตรีได้เสนอร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร สภาผู้แทนราษฎรลงมติรับหลักการและลงมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ตามที่คณะกรรมการวิสามัญแก้ไข จากนั้นได้เสนอให้วุฒิสภาพิจารณา วุฒิสภาลงมติเห็นชอบด้วยกับหลักการ และลงมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวโดยแก้ไขเพิ่มเติมบางมาตรา แต่สภาผู้แทนราษฎรไม่เห็นชอบด้วยการแก้ไขเพิ่มเติมของวุฒิสภา จึงต้องตั้งคณะกรรมการร่วมกันเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ปรากฏว่าวุฒิสภาให้ความเห็นชอบ แต่สภาผู้แทนราษฎรไม่เห็นชอบด้วย จึงเป็นผลให้ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวถูกยับยั้งไว้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๕ (๓) แต่เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน สภาผู้แทนราษฎรจึงยกร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้นพิจารณาใหม่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๖ และลงมติยืนยันร่างเดิมที่เคยผ่านความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๖ วรรคสอง ให้ถือว่า ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นอันได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา

สมาชิกวุฒิสภา จำนวน ๖๕ คน ได้ร่วมกันเสนอความเห็นต่อประธานวุฒิสภาเพื่อส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. ซึ่งรัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว มีข้อความส่วนที่เป็นสาระสำคัญขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ โดยมีเหตุผลว่าดังนี้

๑. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. ที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้วในมาตรา ๖ บัญญัติว่า “สำนักงานศาลยุติธรรมมีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวกับงานธุรการของศาลยุติธรรม งานส่งเสริมงานตุลาการ และงานวิชาการ ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้แก่ศาลยุติธรรม รวมทั้งเสริมสร้างให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปโดยสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ” แต่

มาตรา ๖ ของร่างเดิมที่คณะรัฐมนตรีเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรบัญญัติว่า “สำนักงานศาลยุติธรรม มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานธุรการของศาลยุติธรรม งานส่งเสริมงานตุลาการ งานวิชาการ งานคุมประพฤติ งานบังคับคดี งานพินิจและคุ้มครองเยาวชนและครอบครัว และงานอื่นใด ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้แก่ศาลยุติธรรม รวมทั้งเสริมสร้างให้การพิจารณาพิพากษาคดีและการบังคับคดี เป็นไปโดยสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ” นอกจากนี้มาตรา ๗ ของร่างเดิมก็บัญญัติด้วยว่า “สำนักงานศาลยุติธรรมมีส่วนราชการ ดังต่อไปนี้... (๒) สำนักคุมประพฤติ (๓) สำนักบังคับคดี (๔) สำนักพินิจและคุ้มครองเยาวชนและครอบครัว...” ซึ่งร่างที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว โดยเฉพาะในมาตรา ๖ จะบัญญัติว่า “สำนักงานศาลยุติธรรมมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานธุรการของศาลยุติธรรม...” ก็ตาม แต่ในเมื่อไม่รวมงานคุมประพฤติ งานบังคับคดี งานพินิจและคุ้มครองเยาวชนและครอบครัว จึงไม่เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๕ บัญญัติ

๒. งานบังคับคดี งานคุมประพฤติ และงานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เป็นงานธุรการของศาลยุติธรรม มีกฎหมายรองรับและประวัติความเป็นมาว่า

๒.๑ การบังคับคดีแพ่งเป็นภาระหน้าที่ของศาลที่ต้องตั้งจำศาลเป็นเจ้าพนักงานบังคับคดี ต่อมาจึงมีการจัดตั้งกรมบังคับคดีขึ้นรองรับงานธุรการของศาลเกี่ยวกับการบังคับคดีแพ่งเป็นการเฉพาะ กรมบังคับคดีจึงเป็นหน่วยธุรการของศาลยุติธรรม

๒.๒ งานคุมประพฤติ เป็นงานธุรการของศาลยุติธรรม พนักงานคุมประพฤติดำเนินการที่ต้องสืบเสาะ พินิจ สอดส่อง ทำรายงาน และดำเนินการอื่นตามคำสั่งศาลเกี่ยวกับจำเลยเพื่อเสนอต่อศาล ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุมความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖ เป็นต้น

๒.๓ งานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนตามร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว มาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง มิได้กำหนดให้หน่วยงานสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ทั้งที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นหน่วยงานธุรการของศาลเยาวชนและครอบครัว ซึ่งเป็นศาลยุติธรรม ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๒ และพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๓ นอกจากนี้ ยังปรากฏในบทบัญญัติอีกหลายมาตราของพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๓๔ เห็นว่า หน่วยงานสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เป็นหน่วยธุรการของศาลเยาวชนและครอบครัวซึ่งเป็นศาลยุติธรรม เช่น การที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีหน้าที่สืบเสาะและพินิจเรื่องเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชน

รวมทั้งบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วยเพื่อรายงานต่อศาล หน้าที่ สอดส่องและควบคุมเด็กและเยาวชน และหน้าที่ประมวลและรายงานข้อเท็จจริง รวมทั้งเสนอความเห็น ต่อศาล ตลอดจนการดำเนินการอื่นๆ ตามคำสั่งศาล ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๑ ถึง มาตรา ๔๗ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๕ มาตรา ๖๕ มาตรา ๗๕ มาตรา ๘๐ มาตรา ๑๑๗ และมาตรา ๑๑๘ เป็นต้น ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. มาตรา ๓๖ จึงไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๕

๓. รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ศาลยุติธรรมมีหน่วยธุรการของ ศาลยุติธรรมที่เป็นอิสระ โดยมีเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธาน ศาลฎีกา” พระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ศาลยุติธรรมทั้งหลายตาม พระธรรมนูญนี้ ให้สังกัดอยู่ในกระทรวงยุติธรรม” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ให้รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงยุติธรรมเป็นผู้รับผิดชอบในงานธุรการของศาลทั้งหลายที่อยู่ในสังกัดให้ดำเนินไปโดยเรียบร้อย...” เมื่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๕ วรรคหนึ่ง มีบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น จึงแสดงให้เห็นว่า เป็นการ กำหนดหลักการขึ้นใหม่ โดยไม่ประสงค์ให้งานธุรการของศาลยุติธรรมอยู่ในบังคับบัญชาและความ รับผิดชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมซึ่งเป็นฝ่ายบริหารอีกต่อไป หากแต่ประสงค์ให้ขึ้นตรง ต่อประธานศาลฎีกาซึ่งเป็นฝ่ายตุลาการ

ด้วยเหตุนี้ งานคุมประพฤติ งานบังคับคดี และงานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่เป็น งานธุรการของศาลยุติธรรมแต่เดิม จึงต้องเป็นอิสระจากฝ่ายบริหาร และขึ้นตรงต่อฝ่ายตุลาการตาม บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญนี้

พิจารณาแล้วเห็นว่า ที่ประธานวุฒิสภาส่งความเห็นของสมาชิกวุฒิสภาดังกล่าว ให้ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยนั้นเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๒ วรรคหนึ่ง (๑) ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจรับไว้ พิจารณาวินิจฉัยให้ได้และศาลรัฐธรรมนูญได้ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงและเสนอความเห็น เพื่อประกอบการวินิจฉัย คือ

กระทรวงยุติธรรม กรมบังคับคดี กรมคุมประพฤติ และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและ เยาวชนได้ชี้แจงและมีความเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. แม้จะมีได้บัญญัติให้กรมบังคับคดี กรมคุมประพฤติ และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม อันเป็น “หน่วยธุรการ” ของศาลยุติธรรม ร่างพระราช บัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. ดังกล่าว ก็ยังไม่อาจถือได้ว่า ขัดหรือแย้งกับ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๕ วรรคหนึ่ง เพราะ

“หน่วยธุรการ” ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๕ วรรคหนึ่ง น่าจะมีความหมายทั่วไป คือ หน่วยงานซึ่งทำหน้าที่สนับสนุนให้งานหลักสามารถปฏิบัติภารกิจบรรลุวัตถุประสงค์ เช่น งานรับฟ้อง งานออกหมาย งานเก็บสำนวน งานหน้าบัลลังก์ เป็นต้น แต่ไม่ได้หมายถึง งานบังคับคดี งานคุมประพฤติ และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ส่วนศาลยุติธรรม ได้ชี้แจงและแสดงความเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. มาตรา ๖ และมาตรา ๓๖ ไม่มีบทบัญญัติให้โอนบรรดากิจการและอำนาจหน้าที่ของกรมบังคับคดี กรมคุมประพฤติ และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนไปเป็นของสำนักงานศาลยุติธรรม ซึ่งเป็น “หน่วยธุรการ” ของศาลยุติธรรม ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. มาตราดังกล่าว จึงขาดข้อความอันเป็นสาระสำคัญ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๕ วรรคหนึ่ง เพราะการใช้อำนาจตุลาการของศาลยุติธรรมจะประกอบด้วยงาน ๒ ประเภท คือ งานตุลาการและงานธุรการของศาลยุติธรรม งานตุลาการ ได้แก่ งานพิจารณาพิพากษาอรรถคดี และงานธุรการของศาลยุติธรรม มีอยู่ด้วยกัน ๒ ลักษณะ คือ งานธุรการทั่วไปเกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี ซึ่งเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาล ทั้งก่อนและหลังจากศาลมีคำพิพากษา เช่น งานรับฟ้อง งานส่งคำคู่ความและเอกสาร งานหน้าบัลลังก์ งานเก็บสำนวนความ งานพิมพ์หมาย งานสืบเสาะและพินิจ งานสอดส่อง งานคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษา เป็นต้น งานธุรการเพื่อบังคับคดีตามคำพิพากษาทางแพ่งเป็นงานต่อเนื่องหลังจากศาลเมื่อมีคำสั่งหรือคำพิพากษาเด็ดขาดแล้ว เช่น งานยึดทรัพย์ หรืองานขายทอดตลาด งานธุรการเพื่อบังคับคดีตามคำพิพากษาเป็นงานธุรการของศาลนั้น หลักการเช่นนี้ได้รับการยืนยันไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๗๗ (๓) ที่บัญญัติให้สำนักงานศาลปกครองซึ่งเป็น “หน่วยธุรการ” ของศาลปกครองมีอำนาจหน้าที่ในการบังคับคดีด้วย

ส่วนงานคุมประพฤติเป็นงานที่ต้องสัมพันธ์กับศาลโดยตรง การที่ศาลจะพิพากษาลงโทษจำเลยหรือไม่ อย่างไร ศาลจะพิจารณาโดยอาศัยรายงานของพนักงานคุมประพฤติด้วย ความน่าเชื่อถือของพนักงานคุมประพฤดิจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ศาลจะต้องเข้าไปกลั่นกรองตรวจสอบ และการที่พนักงานคุมประพฤดิเป็นบุคคลที่ศาลแต่งตั้ง จะได้รับความร่วมมือและความเชื่อถือของประชาชน และในส่วน of งานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนนั้น เนื่องจากศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นศาลที่มีลักษณะพิเศษไม่พิจารณาเรื่องการลงโทษเป็นสำคัญ เพราะเห็นว่าเด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของชาติในอนาคต คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลที่ตัดสินเด็กหรือเยาวชนคนหนึ่ง ศาลสามารถพิจารณาแก้ไขได้ตลอดเวลาโดยอาศัยรายงานของพนักงานคุมประพฤดิ ดังนั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๕ วรรคหนึ่ง จึงบัญญัติให้ศาลยุติธรรมมีหน่วยธุรการของศาลยุติธรรมที่เป็นอิสระ

เพื่อประโยชน์ในการพิจารณา ศาลรัฐธรรมนูญให้เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เสนอหลักการเกี่ยวกับการจัดองค์กรของรัฐ สรุปความได้ว่า การจัดองค์กรนั้น ถือเป็นหลักการจัดการกิจขององค์กรที่จะนำไปสู่การทำงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์ให้มากที่สุด ในทางวิชาการจะพิจารณาหลักการ ๖ ประการ คือ หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล หลักเอกภาพในการตัดสินใจ หลักการถ่วงดุลอำนาจ หลักความเชี่ยวชาญ หลักประเพณีหรือค่านิยม และหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน หลักการทั้งหมดนี้ จะมีความต่อเนื่องและสนับสนุนกัน อย่างไรก็ตามผลสุดท้ายของการจัดองค์กรจะอยู่ที่กระบวนการตัดสินใจของผู้มีอำนาจว่า จะจัดองค์กรนั้นอย่างไร สำหรับการจัดองค์กรของสำนักงานศาลยุติธรรม ที่จะให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานบังคับคดี งานคุมประพฤติ และงานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ด้วยหรือไม่นั้น เห็นว่า งานทั้งสามส่วนนี้จะอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานศาลยุติธรรมหรือของ กระทรวงยุติธรรมย่อมขึ้นอยู่กับการตัดสินใจขององค์กรผู้มีอำนาจ ซึ่งไม่ว่าจะตัดสินใจให้เป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานใด ก็สามารถที่จะสร้างจุดเชื่อมโยงในอีกหน่วยงานหนึ่งได้

พิจารณาแล้ว เห็นว่ามีประเด็นวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. ซึ่งไม่ได้บัญญัติให้สำนักงานศาลยุติธรรมมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานบังคับคดี งานคุมประพฤติ และงานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๕ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ศาลยุติธรรมมีหน่วยธุรการของศาลยุติธรรมที่เป็นอิสระ โดยมีเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานศาลฎีกา” และวรรคสาม บัญญัติว่า “สำนักงานศาลยุติธรรมมีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

พิจารณาแล้ว ศาลยุติธรรมเป็นฝ่ายตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรมซึ่งเป็นหน่วยธุรการของศาลยุติธรรมจึงต้องมีความเป็นอิสระจากฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ และความเป็นอิสระของสำนักงานศาลยุติธรรมในลักษณะขององค์กรที่เป็นหน่วยธุรการ แต่ไม่มีข้อความในรัฐธรรมนูญบัญญัติความหมายของคำว่า “หน่วยธุรการของศาลยุติธรรม” ไว้ คงปรากฏใน มาตรา ๒๗๕ วรรคสาม เท่านั้นที่บัญญัติให้สำนักงานศาลยุติธรรมมีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยต้องจัดองค์กรสำนักงานศาลยุติธรรมให้มีความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งยอมแล้วแต่ผู้มีอำนาจตรากฎหมายเป็นผู้กำหนด เพื่อให้มีอิสระในการบริหารงานบุคคลและการงบประมาณตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติด้วย ในกรณีนี้เมื่อรัฐสภาในฐานะที่เป็นองค์กรผู้มีอำนาจในการตรากฎหมายให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. โดยเฉพาะมาตรา ๖ ซึ่งบัญญัติว่า

“สำนักงานศาลยุติธรรมมีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวกับงานธุรการของศาลยุติธรรม งานส่งเสริมงานตุลาการ และงานวิชาการ ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้แก่ศาลยุติธรรม รวมทั้งเสริมสร้างให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปโดยสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ” และมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงยุติธรรม ยกเว้นในส่วนที่เกี่ยวกับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ไปเป็นของสำนักงานศาลยุติธรรม และให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงยุติธรรม และของเจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงยุติธรรม ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงยุติธรรม เว้นแต่ที่เกี่ยวกับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ไปเป็นของประธานศาลฎีกา เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม และของเจ้าหน้าที่สำนักงานศาลยุติธรรม แล้วแต่กรณี” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ให้โอนบรรดากิจการทรัพย์สิน สิทธิ และหนี้ของสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงยุติธรรม ไปเป็นของสำนักงานศาลยุติธรรม เว้นแต่ที่เป็นของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน”

พิจารณาร่างมาตรา ๖ และมาตรา ๓๖ ดังกล่าวแล้ว เห็นว่ามีความสมบูรณ์ของแต่ละมาตรา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวนั้น แม้ตามกระบวนการพิจารณาให้ความเห็นชอบของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเมื่อผ่านความเห็นชอบในขั้นตอนแรกของสภาผู้แทนราษฎรไปแล้ว แต่วุฒิสภาได้แก้ไขบางมาตราและได้เติมข้อความในมาตรา ๖ และมาตรา ๓๖ ด้วยการให้งานบังคับคดี งานคุมประพฤติและงานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนไปอยู่ในสำนักงานศาลยุติธรรม แต่สภาผู้แทนราษฎรก็ไม่เห็นชอบ กลับยืนยันเห็นชอบตามร่างเดิมที่สภาผู้แทนราษฎรให้ความเห็นชอบในขั้นตอนแรก ย่อมแสดงให้เห็นชัดแจ้งว่าต้องการมิให้งานดังกล่าวไปสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมโดยให้สำนักงานศาลยุติธรรมมีอำนาจหน้าที่เฉพาะที่เกี่ยวกับงานธุรการของศาลยุติธรรม งานส่งเสริมงานตุลาการ และงานวิชาการเท่านั้น โดยไม่บัญญัติให้มีอำนาจหน้าที่รวมถึงงานบังคับคดี งานคุมประพฤติ และงานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนด้วย นั้น เห็นว่าถูกต้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๕ วรรคสาม แล้ว ดังนั้น เมื่อร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. ไม่ได้บัญญัติให้สำนักงานศาลยุติธรรมมีอำนาจหน้าที่รวมถึงงานบังคับคดี งานคุมประพฤติ และงานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนนั้น จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๕

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
ศาลยุติธรรม พ.ศ. ซึ่งไม่ได้บัญญัติให้สำนักงานศาลยุติธรรมมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานบังคับคดี
งานคุมประพฤติ และงานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน นั้น ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๗๕

พลโท จุล อติเรก
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ